

волонтерський рух, пов'язаний із військовими діями на Сході. Але політична еліта не готова до цього, оскільки демонструє конфлікти та низьку політичну, правову та культурну свідомість [4, с.191].

Висновки. Коли розглядається зв'язок між громадянським суспільством і правовою державою, видно, що цей зв'язок є природнім. Політично-правові характеристики, які об'єднують громадянське суспільство та правову державу, схожі. Правова держава забезпечує життєздатність громадянського суспільства та захищає його інтереси. Тим часом громадянське суспільство є ключовим фактором, який визначає, наскільки добре працює правова держава. Таким чином, очевидно, що правова держава та громадянське суспільство пов'язані один з одним, і те, як вони взаємодіють, є основою успішного розвитку як держави, так і суспільства. Але оскільки розбудова правової держави відбувається в Україні занадто повільно, то національна спільнота правників прагне поліпшити цей процес через впровадження принципу верховенства права.

Список використаних джерел

1. Головащенко О. Громадянське суспільство як основа у становленні правової держави. Вісник Академії правових наук України. - Х. : Право, 2008. - № 3 (54). С. 126-128.
2. Костючков С. Взаємодія громадянського суспільства та держави: партнерство в ім'я демократії. *Розвиток взаємодії держави і громадянського суспільства в контексті впровадження європейських принципів належного врядування* : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. Київ: НІСД, 2013. С.276-281.
3. Кравчук М. В. Теорія держави і права (опорні конспекти): Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 3-є вид., змін. і доп. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 524 с.
4. Самофалов Л. П., Самофалов О. Л., Шевченко Д. М. Правова держава як фактор розвитку громадянського суспільства. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. № 2 (12). Київ. 2016. С.189-196.
5. Сковронський Д. Взаємовплив та взаємозв'язок громадянського суспільства і держави як єдиної цілісності. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: *Юридичні науки*. 2017. С. 185-192.

Красовська А.

студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного
університету.

Науковий керівник: к. ю. н., доцент, доцент кафедри
теорії права та конституціоналізму ЗУНУ

Подковенко Т.О.

ОСНОВОПОЛОЖНІ ЦІННОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Актуальність дослідження. Правовий порядок, сформований Європейським Союзом, стає невід'ємною частиною політичної та соціальної реальності для багатьох держав. Щороку договори ЄС виступають джерелом тисячі рішень, які мають вирішальний вплив на функціонування держав-членів

ЄС та впливають на життя їх громадян. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, яка набула чинності 1 вересня 2017 року, стала підтвердженням європейського вибору України. Положення документу визначають важливість тих відносин, основою яких є спільні цінності, а саме: повага до демократичних принципів, верховенство права, добре врядування, права людини і основоположні свободи, у тому числі права осіб, які належать до національних меншин, недискримінація осіб, які належать до меншин, і повага до різноманітності, людська гідність та відданість принципам вільної ринкової економіки [1]. Для України це важливий крок на шляху до сприйняття та утвердження загальноєвропейських цінностей. В складних умовах російської агресії, жорстокого збройного протистояння, відстоювання своєї незалежності, відбувається і відстоювання європейського вибору нашої держави.

В. Тичина звертає увагу на певні проблемні аспекти євроінтеграційного процесу для України. Зокрема, до головних проблем авторка відносить: необхідність докорінних змін у правовій системі, зокрема в національному законодавстві та правозастосовній практиці; недостатню обізнаність українського соціуму про зміст і значення цінностей ЄС, почасти неправильне або викривлене розуміння їх [2, с. 8]. Саме тому на сьогодні актуальним є дослідження поняття цінностей Європейського Союзу, їхнього юридичного значення, формування на цій основі загального світогляду, що виходить за рамки вітчизняної правової системи, який дозволить критично осмислити цивілізаційний вибір України та моделі правового регулювання суспільних відносин, заснованих на європейських цінностях.

Виклад основного матеріалу. Більшість сучасних науковців розглядають Європейський Союз в якості унікального суб'єкта права, якісно нового утворення, що не має жодних аналогів. Така специфіка зумовлює й відмінне правове регулювання, що запроваджує, зокрема, власну систему цінностей [3, с.385]. Фундаментальні цінності, на яких базується Європейський Союз, закріплені в статті 2 Договору про Європейський Союз. Ці цінності відображають повагу до людської гідності, свободу, демократію, рівність, верховенство права і повагу до прав людини, включаючи права осіб, які належать до меншин [4]. У Договорі акцентується на спільності визначених цінностей для всіх держав-членів. Це суспільства, в яких забезпечується панування плюралізму, недискримінації, толерантності, правосуддя, солідарності та рівності жінок і чоловіків.

Однієї з визначальних цінностей ЄС виступає гідність людини, яка є недоторканою, вимагає поваги і захисту. Свобода трактується в широкому розумінні. Індивідуальні свободи, такі як повага до приватного життя, свобода думки, релігії, зібрань і вираження поглядів, а також вільний доступ до інформації, захищені Хартією основоположних прав Європейського Союзу [5].

Основою функціонування Європейського Союзу є представницька демократія. Кожен громадянин ЄС також має широкі політичні права, які включають право кожного повнолітнього громадянина ЄС балотуватися та голосувати на виборах до Європейського парламенту. Громадяни ЄС мають право балотуватися та голосувати у своїй країні проживання або країні походження.

Варто підкреслити принцип рівності усіх громадян ЄС перед законом.

Принцип рівності між жінками та чоловіками лежить в основі всієї європейської політики та є основою європейської інтеграції. Це стосується усіх сфер суспільного життя. Принцип рівної оплати за рівноцінну працю був закріплений ще у Договорі 1957 року.

Європейський Союз заснований на верховенстві права. Це означає, що вся його діяльність базується на договорах, які добровільно та демократично прийняті державами-членами. Закон і справедливість охороняються незалежною судовою системою. Держави-члени визнали остаточну юрисдикцію Суду ЄС, рішення якого мають поважати всі.

Висновки. Таким чином, цінності Європейського Союзу є спільними для держав-членів, де соціальна інтеграція, толерантність, справедливість, солідарність і недискримінація є першочерговими. Ці цінності є невід'ємною частиною європейського способу життя. Крім того, лише ЄС має спеціальний каталог прав людини, які називаються основними правами, що становлять найвищу цінність Союзу, є своєрідним фундаментом, основою для інших прав, які захищає європейський порядок. Ці права також були кодифіковані у формі Хартії основних прав від 7 грудня 2000 року. Оскільки фундаментальні права гарантовані європейським законодавством, це означає юридичне зобов'язання забезпечити їх дотримання у внутрішньому законодавстві держав-членів. Їх порушення є грубим порушенням законодавства ЄС, що прирівнюється до можливості подання скарги Європейською Комісією або іншою державою-членом. Крім того, вимога абсолютної поваги до фундаментальних прав стосується не лише 27 членів Європейського Союзу, а й держав-кандидатів. Таким чином, це свідчить про важливість визнання та захисту прав людини як визначальних цінностей, які відстоює Європейський Союз.

Список використаних джерел:

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Документ 984_011. Редакція від 30.11.2023 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

2. Тичина В. Правові цінності Європейського Союзу : навч. посіб.; МОН України, Держ. ун-т «Житомир. політехніка». Харків : Право, 2023. 116 с.

3. Кузьмінв В. О., Заєць Є. Ю. Цінності Європейського Союзу: механізм захисту та сучасний стан. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. №10. С. 589-592.

4. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу. Документ 994_b06. Підписання від 25.03.1957 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text

5. Хартія основних прав Європейського Союзу. *Європейське право*. 2013. №1-2. С.294-304. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpr_2013_1-2_25